

Visa mėsa ir jos gaminiai į prekybą (parduotuves, turgavietes) patenka patikrinta dėl trichineliozės.

Dažniausiai žmonės užsikrečia, kai maistui vartoja namų ūkiuose užaugintų kiaulių ar sumedžiotų šernų mėsą, kuri nebuvo patikrinta dėl trichineliozės.

Saugant savo ir kitų žmonių sveikatą visada būtina iširti nuosavame ūkyje užaugintos kiaulės (sumedžiotų šerno) mėsą dėl trichineliozės.

Šie tyrimai atliekami kiekvienoje veterinarijos laboratorijoje greitai ir nebrangiai.

Tyrimams reikia apie 100 gramų mėsos, geriausia – diafragmos, liežuvio, tarpšonkaulių raumenų.

Negalima valgyti mėsos, kol nėra atsakymo iš laboratorijos. Tik gavus atsakymą, kad mėsoje trichinelių nerasta, ją galima vartoti.

Jeigu skerdenoje randama nors viena trichinelės lerva, skerdena turi būti sunaikinama.

Trichinelių lervos labai atsparios: sušaldytoje iki -18 °C temperatūros mėsoje trichinelių lervos žūna tik per 10 dienų, sūdant ar rūkant mėsą ir dešras, jos žūna tik viršutiniuose sluoksniuose, net verdant ar kepant didelio gabalo viduje trichinelės išlieka gyvos.

Nepirkite nelegaliai pardavinėjamos mėsos. Į turgavietes mėsa patenka patikrinta dėl trichineliozės, bet kilus įtarimui dėl mėsos kokybės galima paprašyti parodyti veterinarijos laboratorijos spaudą ant mėsos.

Grauzikai – pagrindiniai trichineliozės platintojai gamtoje. Pelės, žiemiai subėgdamos į tvartus, pavasarį – į laukus ir miškus, perneša šią ligą nuo laukinių gyvūnų naminiams ir atvirkščiai. Todėl ūkiuose būtina reguliariai naikinti graužikus, kurie patekę į pašarus gali užkrėsti kiaules ar kitus gyvūnus.

Kiaules gali užkrėsti ir medžiotojai, jas šerdami žaliomis medžioklės laimikių atliekomis, kurios gali būti užkrėstos trichinelėmis. Todėl sumedžiotų arba kritusių laukinių plėšrūnų, graužikų, valkataujančių šunų ir kačių lavonus reikia sudeginti arba giliai užkasti, kad jų nesuėstų kiaulės ar laukiniai gyvūnai.

www.ulac.lt

TRICHINELIOZĖ. KĄ REIKIA ŽINOTI APIE ŠIĄ LIGĄ?

Trichineliozė – ūmi žmonių ir gyvūnų parazitinė liga, kurią sukelia *Trichinella* genties apvaliosios kirmėlės.

Kasmet Lietuvoje trichinelioze suserga kelios dešimtys žmonių.

Žmogus užsikrečia valgydamas kiaulieną, šernieną arba kitą žvėrieną, kurioje yra gyvybingų trichinelių lervų.

Lietuvoje žmonių trichineliozė plinta per trichinelėmis užkrėstą kiaulieną ir šernieną.

Dažniausiai žmonės užsikrečia vartodami maistui privačiuose šeimyniniuose ūkiuose užaugintą kiaulių mėsą, kuri nebuvo tikrinta dėl trichineliozės.

Trichinelių vystymosi ciklas

Visas trichinelių vystymosi ciklas vyksta vieno šeimininko – gyvūno ar žmogaus – organizme.

Užkrėstai mėsai patekus į skrandį, virškinimo fermentai suardo raumenų skaidulas, lervų kapsules ir išlaisvina lervas, kurios įsiskverbia į plonosios žarnos gleivinę.

Žarnos gleivinės gaureliuose lervos auga, kelis kartus keičiasi, kol virsta suaugusiomis iki 4,4 mm ilgio kirmėlėmis.

Praėjus 5 dienoms po užsikrėtimo, apvaisintos patelės pradeda vesti gyvas 1 mm ilgio lervas.

Suaugusios kirmėlės žmogaus žarnyne gyvena apie 3–4 savaites. Per šį laikotarpį jos atveda nuo kelių šimtų iki kelių tūstančių lervučių.

Lervutės per žarnyno gleivinės kapiliarus patenka į kraują ar limfą ir migruoja po visą organizmą, kol pasiekia skersaruožius raumenis.

Skersaruožiuose raumenyse per 18–20 dienų aplink lervas susidaro jungiamojo audinio

kapsulė, kuri palaipsniui persisunkia kalcio druskomis.

Lervos kapsulėse gali išgyventi 1–2 metus, nors literatūroje yra duomenų apie lervų gyvybingumą kapsulėse ir po 30 metų.

Migruodamos lervos gali patekti į joms nebūdingus audinius (smegenis, širdį, inkstus, plaučius ir kt.), kuriuose jos toliau nesivysto.

Ligos simptomai

Užsikrėtus pirmieji ligos požymiai gali atsirasti jau po 3 ar tik po 45 dienų.

Ligos inkubacinio periodo trukmė priklauso nuo užkrėstos mėsos vartojimo dažnumo, kiekio, mėsos paruošimo būdo, patekusių lervučių skaičiaus, jų gyvybingumo ir žmogaus jautrumo infekcijai.

Ligos pradžioje, praėjus 1–2 dienoms po užsikrėtimo, kai kirmėlės yra žarnyne, skauda pilvą, kyla šleikštulys, žmogus gali vemti, viduriuoti, jausti silpnumą, gali pakilti temperatūra.

Praėjus 2–8 savaitėms po užsikrėtimo, kai lervutės patenka į kraują ir pradeda migruoti, pradeda skaudėti galvą, atsiranda šaltkrėtis, kosulys, veido ir akių pabrinkimai, akių junginės uždegimas, raumenų skausmai, odos bėrimas, viduriavimas, pakyla temperatūra.

Esant sunkiai ligai gali vystytis plaučių uždegimas, širdies nepakankamumas, neurologiniai simptomai (mieguistumas, apatija ar susijaudinimas).

Jei į organizmą lervučių patenka nedaug, liga gali praeiti ir be simptomų. Vaikai dažniau nei suaugusieji serga lengva trichinelioze.

Ką daryti susirgus?

Susirgus reikia kuo skubiau kreiptis į savo šeimos gydytoją.

Gydytojas, įvertinęs ligos kliniką, epidemiologinius duomenis, atlikęs reikalingus laboratorinius tyrimus, nustatys diagnozę ir paskirs gydymą.

Šiai ligai diagnozuoti labai svarbūs epidemiologiniai duomenys: ar ligonis valgė mėsos, kokio gyvūno mėsos, kur mėsa įsigyta, ar mėsa tirta dėl trichineliozės, ar šeimoje yra daugiau asmenų, turinčių panašių simptomų ir kt.).

Esant lengvai ar vidutinio sunkumo ligai, ligoniai visiškai pasveiksta. Bet po sunkios ligos ar išsivysčius komplikacijoms gali būti liekamųjų reiškinių (bendras silpnumas, depresija, širdies pakenkimo simptomai ir kt.). Mirties atvejai reti.

Kaip išvengti užsikrėtimo trichinelioze

Žmonės maistui turi vartoti tik veterinarijos specialistų patikrintą kiaulieną, šernieną ar kitą žvėrieną.